

Nr 242.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avlöningsförhållandena för vissa läkare vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet m. m.; given Stockholms slott den 10 oktober 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL.

John Lingman.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen underställes riksdagens prövning en mellan representanter för statsverket och för Sveriges yngre läkares förening träffad överenskommelse angående arvodesreglering för biträdande överläkare och biträdande läkare vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, ersättning till jourhavande underläkare för s. k. ambulanta jourfall, m. m.

Arvodesregleringen beräknas medföra en årlig merkostnad av omkring 145 000 kronor, varjämte genom medgivande av ersättning för behandling av ambulanta jourfall uppstår ett inkomstbortfall för sjukhusen, uppskattat till sammanlagt 40 000 kronor årligen.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet å
Stockholms slott den 10 oktober 1952.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med t. f. cheferna för finans- och inrikesdepartementen anmäler chefen för civildepartementet, statsrådet Lingman, fråga om *avlöningsförhållandena för vissa läkare vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet m. m.* samt anför därvid följande.

I skrivelse den 29 maj 1951 anmälde direktionen för karolinska sjukhuset, att efter anhållan av Sveriges yngre läkares förening förhandlingar hade ägt rum mellan representanter för direktionen och föreningen rörande biträdande överläkares och biträdande läkares avlöningsförhållanden m. m. Vid övervägande av de yrkanden, som därvid hade framställts från föreningens sida, hade emellertid direktionen med hänsyn till sakens beskaffenhet funnit sig böra hemställa om sådana åtgärder, att förhandling i frågan måtte upptagas mellan en eller flera av Kungl. Maj:t utsedda representanter och föreningen. Med anledning härav förordnade Kungl. Maj:t den 20 september 1951 med stöd av 11 § kungörelsen den 4 juni 1937 (nr 292) angående förhandlingsrätt för statens tjänstemän ordföranden i statens lönenämnd, statskommisariern *B. E. Johnsson*, överdirektören vid karolinska sjukhuset *G. W. Dahlberg* samt riksgäldsfullmäktigen, ledamoten av riksdagens andra kammare *P. S. Lindholm* att vara representanter för statsverket vid ifrågavarande förhandlingar. Åt Johnsson uppdrogs tillika att såsom ordförande leda förhandlingarna.

De sålunda förordnade representanterna har med skrivelse den 4 juli 1952 överlämnat förhandlingsprotokoll, utvisande att överenskommelse — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — har träffats mellan dem och av läkarföreningen utsedda representanter. Överenskommelsen avser följande spörsmål: de biträdande överläkarnas och de biträdande läkarnas avlöningsförmåner samt deras rätt till privatpraktik på sjukhusen, ersättning till jourhavande läkare för ambulanta jourfall, vikarierande underläkares semester samt sociala förmåner för vikarie på underläkartjänst.

Jag anhåller nu att få lämna en redogörelse för överenskommelsens innehåll.

De biträdande överläkarnas och de biträdande läkarnas avlöningsförmåner samt deras rätt till privatpraktik på sjukhusen. I denna del avser överenskommelsen sammanlagt 37 läkare, alla deltidanställda. Av dem är 14 biträdande överläkare med årsarvode av 15 696 kronor och 21 biträdande läkare; för 18 av de sistnämnda utgör årsarvodet likaledes 15 696 kronor, medan tre av dem uppbär lägre belopp (karolinska sjukhusets gymnastikavdelning 10 596 kronor, serafimerlasarettets gymnastikavdelning 9 216 kronor och serafimerlasarettets kvinnopoliklinik 3 000 kronor). Till gruppen räknas vidare en föreståndare för karolinska sjukhusets tandpoliklinik (9 816 kronor) och en prosektor vid serafimerlasarettets patologiska avdelning (13 836 kronor).

Ifrågavarande läkare, utom biträdande läkaren vid serafimerlasarettets kvinnopoliklinik, åtnjuter enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser sociala förmåner (semester, löneförmåner under annan ledighet än semester samt rätt till sjukvård) i likhet med extra ordinarie tjänstemän i vissa lönegrader och löneklasser. De har inte rätt att utöva privatpraktik inom sjukhusen.

Enligt överenskommelsen skall årsarvodet utgöra:

18 696 kronor för biträdande överläkare, vilken benämning också skall tillkomma de nuvarande biträdande läkarna vid phoniatriska avdelningen inom karolinska sjukhusets öron-, näs- och halspoliklinik samt vid serafimerlasarettets ögonpoliklinik,

20 700 kronor för de övriga biträdande läkare, som nu uppbär arvode av 15 696 kronor,

13 596 kronor för biträdande läkaren vid karolinska sjukhusets gymnastikavdelning,

oförändrat 9 216 kronor för biträdande läkaren vid serafimerlasarettets gymnastikavdelning,

3 900 kronor för biträdande läkaren vid serafimerlasarettets kvinnopoliklinik samt

18 696 kronor för prosektorn vid serafimerlasarettets patologiska avdelning och föreståndaren för karolinska sjukhusets tandpoliklinik.

Liksom hittills skall de nämnda läkarna inte äga rätt till privatpraktik inom sjukhusen.

Ersättning till jourhavande läkare för ambulanta jourfall. Med ambulanta jourfall avses patienter, som under tid då arbete inte pågår på vederbörande poliklinik hänvisas till klinik och där behandlas av jourhavande underläkare utan att intagas på vårdavdelning. Sådan patient har för närvarande att erlägga avgift med 10 kronor, som uppbäres av och tillfaller sjukhuset. Enligt överenskommelsen skall i stället den behandlande läkaren äga att av

patienten uppbära nämnda ersättning med skyldighet att inleverera hälften därav till sjukhuset.

Vikarierande underläkares semester. Den som utan att inneha läkarbefattning vid karolinska sjukhuset eller serafimerlasarettet förordnas att under semester eller annan ledighet för innehavare av befattning som andre underläkare uppehålla dylik befattning må jämlikt av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser åtnjuta årlig semester under 30 dagar; om vikarien i egenskap av extra tjänsteman skulle ha tillhört någon av de i statens allmänna avlöningsreglemente angivna avdragsgrupperna 1 och 2, skall dock dagantalet begränsas till tjugu.

De förhandlande parterna har enats om att föreslå upphävande av den sistnämnda begränsningen.

I detta sammanhang vill jag erinra, att för läkare, som är underkastad statens allmänna avlöningsreglemente, årssemestern enligt stadgande i 29 § reglementet skall omfatta minst 30 dagar.

Sociala förmåner till vikarie å underläkartjänst. I fråga om den som utan att inneha läkarbefattning vid karolinska sjukhuset eller serafimerlasarettet förordnas att under semester eller annan ledighet för innehavare av befattning som förste underläkare, heltidsanställd biträdande läkare eller andre underläkare uppehålla dylik befattning är bara den kontanta ersättningen och semesterrätten reglerade. I förhandlingsöverenskommelsen ingår, att för sådan vikarie skall, om han har innehaft 12 månaders anställning vid de båda sjukhusen eller något av dem, i fråga om löneförmåner under annan ledighet än semester och i fråga om rätt till sjukvård gälla vad i statens allmänna avlöningsreglemente föreskrives beträffande extra tjänsteman tillhörande avdragsgrupp 2, dock under förutsättning att anställningen avser minst halvtidstjänstgöring. För bestämmandet av tjänstledighetsavdrag skall därvid vikarien anses tillhöra den löneklass, som han enligt därom gällande bestämmelser skulle ha ansetts tillhöra, om han hade innehaft den uppehållna befattningen.

Enligt min mening bör förhandlingsöverenskommelsen, vilken synes innebära en närmare anpassning av ifrågavarande arvoden till det inkomstläge, som gäller för motsvarande befattningshavare vid de kommunala sjukhusen, godkännas och underställas riksdagens prövning. Med hänsyn till det samband, som råder mellan förevarande överenskommelse och övriga nu föreliggande förhandlingsuppgörelser, torde hinder inte få anses föreligga att proposition i ämnet framlägges för riksdagen under dess förestående höst-session.

Uppräkningen av arvodesbeloppen föranleder ändringar i de av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelserna om vilken löneklass ifrågavarande befattningshavare skall anses tillhöra vid bestämmandet av tjänstledighetsavdrag

och vikariatsersättning. Vid förhandlingarna har förutsatts att läkarföreningen skall medverka vid tillseendet av att privatpraktik icke kommer att utövas inom sjukhusen av de biträdande överläkarna och de biträdande läkarna.

Den föreslagna regleringen av arvoden och vissa sociala förmåner synes lämpligen böra lända till efterrättelse från och med den 1 juli innevarande år, under det att de nya reglerna om ersättning för ambulanta jourfall bör gälla från och med år 1953.

Arvodesregleringens genomförande beräknas medföra en sammanlagd årlig merkostnad för sjukhusen av i runt tal 145 000 kronor. Förslaget beträffande ersättning för ambulanta jourfall medför en årlig minskning av inkomsterna vid sjukhusen, vilken torde kunna uppskattas till sammanlagt omkring 40 000 kronor. Avlönings- och omkostnadsanslagen för karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, vilkas belastning kommer att påverkas av förslagen rörande arvoden och sociala förmåner, är förslagsvis beräknade. Någon ytterligare medelsanvisning erfordras därför inte för innevarande budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna den i det föregående omförmälda förhandlingsöverenskommelsen samt
- 2) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för överenskommelsens genomförande från de av mig angivna tidpunkterna.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Bertil Persson.